

v e r e n i g i n g

O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Den Haag

Uitsl. voor verlagen en abonn.: DOVENETELWEG 57a 2555 TD Den Haag tel. 684541

Secretariaat: KRAMSVOGELLAAN 29 2566 CB Den Haag tel. 254273

W E E K B L A D

nadruk verboden

26e jaargang nr. 35

21 mei 1982

x in de kantlijn betekent de vraag

- : " " " " " het antwoord

Goeden avond vrienden.

Het zal u allen wel bekend zijn, maar laat ons het nog een keer zeggen: wij weten niet alle dingen, wij kunnen fouten maken, dies dient u zelf na te denken.

Het onderwerp voor heden: actueel. Passende titel? moeilijk te vinden. Ik koos uiteindelijk voor:

D E S K E I Z E R S B A A R D .

=====
=====

Want het ziet er naar uit, dat heel wat mensen op het ogenblik voornamelijk om 's keizers baard strijden. Soms schijnt deze te liggen bij de Malvinas- of Falkland eilanden, naar verkiezing. Maar dit punt lijkt een ogenblik later als veranders te zijn in Libie. En ook in Iran en Irak schijnt de strijd voornamelijk 's keizers baard ten doel te hebben.

Zelfs in Nederland ziet u een kabinetscrisis ontstaan waarbij de werkelijke strijd om een al even onbelangrijk iets schijnt te gaan: om de illusie sterker te zijn.

In al die gevallen gaat het bovendien niet werkelijk om de z.g. feiten. Wanneer er ruzie is tussen Engeland en Argentinië, dan gaat het er heus niet om, dat die Falklands in ieder geval evengels gebied zijn. Engeland meende nog voor kort: het is niet urgent, er zijn wat mineralen op die eilanden, maar wij zouden er wel eens over kunnen praten wanneer meer dringende zaken zijn afgedaan.

Argentinië reageerde met daden: men meende dat er al lang genoeg over was gepraat en speelde dus "kip ik heb je". Eindelijk schrikten de Britten wakker, gestoord in hun laatste droem van empire en glorie. De regering, die heel wat economische moeilijkheden had te verwerken besloot, dat men nu mede de eigen moeilijkheden voorlopig zou kunnen oplossen en zond een vloot - overtuigd dat de Argentijnen zich nu wel dood zouden schrikken. Waarna ongetwijfeld de Engelse regering sportief met bloemen op de begrafenis aanwezig had willen zijn.

Eilaas. Juist dit werd door de argentijnen beschouwt als een vorm van extra belligerentie. Teruggaan onder dwang? Dat nooit. Wij staan op ons recht- De malvinas zijn argentijns.

Al deze reacties lijken overdreven tot men zich voor ogen gaat stellen, dat beide betrokken staatslieden ook nog andere redenen hebben voor hun houding in het geschil. Maggie Thatcher stond er de laatste tijd niet bepaald goed voor- De kans dat zij in toenemende mate met het falen van haar politiek t.a.v. munt en werkeloosheid zou worden gekonfronteerd en daardoor invloed en haar partij ook stemmen zou verliezen was wel bijzonder groot.

Het zelfde geldt echter in argentinie voor de op zich nogal gematigde generaal die op het ogenblik de spreekbuis is van de militairen die de feitelijke macht in handen hebben. Ook hij greep naar een buitenlands liggend sukses en zo mogelijk bovendien een dreiging tegen de trots van de natie om zo eigen aanzien omhoog te halen en eigen gezag te bevestigen.

Thatcher was echter niet bereid het spel mee te spelen en een soort propaganda oorlog te gaan voeren. Begrijpelijk, want de britse mentaliteit maakte een snel en vooral hard ingrijpen bijna onvermijdelijk.

Enfin, u kent het verhaal allen. Geweld werd steeds onvermijdelijker, want geen van beide staatslieden kon ook maar een enkele stap terug doen zodra de hoofdzaak, de nationale overheersing van de eilanden ter sprake kwam.

Hoe het vandaag is weet u mogelijk nog niet. Tot op dit ogenblik zijn er reeds 23 "sorties" geweest, waarbij troepen uitvallen op het vaste land hebben gedaan. Op de westelijke falklands zijn op het ogenblik nog aan land rond 250 man, rond 1/4 marine mensen, de rest gewone soldaten. Naar het oostelijke eiland worden nog steeds mensen afgestuurd, voornamelijk marine en paratroepen.

Men is kennelijk van plan een bruggehoofd te bouwen en heeft bovendien enkele andere successen geboekt - en verliezen geleden - waaromtrent de gegevens naar ik meen binnen 3 dagen bekend zullen worden. Hierbij speelt het een rol dat nog enige tijd nodig is om voldoende materialen aan te voeren en mannen over te brengen.

Zal het eerste nog heden bekend worden, met het bekend geven van dit secundaire bruggehoofd zal men volgens mij wel even wachten tot de landing een onomkeerbaar feit is geworden.

Over de werkelijke verliezen en conflicten zal men volgens mij ook in argentinie niet al te veel spreken. Wanneer men daar de toch aanzienlijke verliezen toe moet gaan geven zullen de mensen zich afgaan vragen hoe dit mogelijk was, daar de eilanden hen tot nu toe als een onneembare vesting waren voorgesteld. Men zal eerst enig succes moeten melden voor men ook verliezen toe zou kunnen geven. Enkelen wensen reeds nu een extreem optreden van hun vloot. Maar deskundigen hebben uitgerekend dat men een zeeslag waarschijnlijk zou verliezen en desondanks op de malvinas niet meer mogelijkheden tot verweer zou vinden.

Een klein deel van de junta probeert op het ogenblik op de anderen pressie uit te oefenen en zo de mogelijkheid diplomatiek tot een overeenkomst te komen op korte termijn groter te maken. Het ziet er echter naar uit, dat de vier agressieve leden voorlopig het pleit nog winnen.

Toegeven dat men te hoog heeft gegrepen, een fout heeft gemaakt is voor de regering ook inderdaad erg moeilijk: de junta bestaat uit drie generaals, een admiraal en een politispecialist met eveneens de rang van generaal, alle typen van de die-hard ouderwetse militair.

Allen mensen die menen alles heel goed te weten, maar wier opvattingen van strategie wat ouderwets aandoen en bovendien voornamelijk een schuiven met blokjes voor hen betekent. Waarbij men dan voorbijgaat aan het feit, dat die blokjes niet alleen materialen, maar ook vele mensenlevens betekenen.

Men is bereid zeer veel mensenlevens op te offeren om te voorkomen dat men eigen ongelijk of falen toe zal moeten geven. Zoals men er niet tegen op zag heel wat tegenstanders uit de weg te ruimen toen dit voor het vestigen en behouden van yhun macht noodzakelijk scheen.

Vergis u niet: deze leiders zijn geen mensen die er plezier in hebben of zelfs een behoefte kennen om te martelen en te doden. Hun visie is echter: wanneer iemand je in de weg staat dien je die te elimineren en wanneer je ondergeschikten daarbij martelen is dit jammer, maar onvermijdelijk. Het optreden is strategisch en politiek verantwoord en daar gaat het maar om.

Ongeacht het verdere verloop van de strijd ziet het er voor beide partijen volgens mij tamelijk somber uit wanneer je denkt in termen van mensenlevens, verlies van aanzien en economische schade. Wat kan men dan bij de strijd in feite winnen?

De kosten voor engeland zijn op het ogenblik al opgelopen tot ruim 3 miljard pond sterling. Voor een land dat economisch zwak staat en in feite niet veel geld te missen heeft een toch wel aanmerkelijke economisch aderlating, zeker wanneer men beseft, dat in het gunstigste geval een verdubbeling van dit bedrag onvermijdelijk is.

Ook het materiaalverlies speelt een belangrijke rol: zes schepen beschadigd, waarvan tenminste een zodanig dat het een total loss kan worden plus een schip dat reeds verloren ging. Rond 10 harriers verloren, zes helicopters-plus een in chili-verloren. Een kostbare zaak.

Argentinië verloor een oorlogsbodem, twee andere schepen, schade aan eenviertal schepen, verloor rond 25 vliegtuigen en enkele helicopters plus grote voorraden minutie en voedsel. Buitendien kosten voor het militaire avontuur van het begin af: rond 1½ miljard in guldens uitgedrukt. En dit voor een land met een zeer wankel economie. Want dit is een land waarin men, wanneer de inflatie beneden de 100% in een jaar blijft men al mompelt, dat de economie weer wat beter gaat.

Wie kan er winnen? Geen van beiden. Ook al bestaat de mogelijkheid dat op en nabij de malvinas olie, kolen en zilver gevonden worden. Men zou op het bezit van de falklands ook bepaalde rechten bij een eventuele verdeling van het zuidpool kontinent kunnen baseren. In het deel dat de bezitter van de falklands zou worden toegekend bevindt zich met grote waarschijnlijkheid o.m. kobalt, uranium, steenkool, zilver en zelfs titanium.

Wat mooi klinkt, maar die dingen heb je zo maar niet. De kosten die aan de winnig van dergelijke stoffen zelfs op en rond de falklands zelf verbonden is is dermate hoog, dat geen van beide staten de lasten zelf zal kunnen dragen. Komt het dus tot verdere exploratie en uiteindelijke exploitatie dan zal dit gebeuren door internationals. De winst voor de staat die de zaak "bezit" is niet bepaald veel en weegt zeker niet op tegen de kosten die men nu reeds gemaakt heeft.

Blijft de kwestie van de rechten van de bewoners van de eilanden. Het aantal werkelijke engelsen was bij het begin van de bezetting rond 2300, nu zijn er nog rond 1600. Het aantal in feite van argentinische oorsprong zijnde inwoners bedraagt op het ogenblik ten minste 4600 maar was vroeger eveneens hoger.

De "democratische vrijheden van deze mensen garanderen"

zou zonder veel moeite mogelijk zijn geweest middels een verdrag, eventueel zelfs onder internationale controle voor uitvoering. In alles wat als principiële en belangrijke kwestie wordt aangevoerd zou door onderhandelingen een oplossing te vinden zijn geweest. Maar ja, dan zou Maggie een stapje terug moeten doen of een generaal wat toe moeten geven. En wat dat betreft zijn deze mensen bijna onverbeterlijk: zij kunnen het eenvoudig niet over hun hart verkrijgen.

Dus ondanks alles is het een gevecht voor de "eer", een strijd om des keizers baard. Niemand kan er werkelijk ook maar iets beter of wijzer van worden, beide landen stellen hun prestige maar ook hun welvaart voor de komende jaren in de waagschaal; de kosten zijn ook in het beste geval nog te hoog, de mogelijkheid tot werkelijke winst bijna nil, de verstoring van het politieke evenwicht over de gehele wereld bijna onvermijdelijk.

En wat als die juridische en volkenrechtelijke praat betreft: dat is praat, meer niet. Of heeft er ook maar iemand ingegrepen toen Afghanistan bezet werd?

En heeft engeland ook maar geprotesteerd tegen de oorlogs- andelingen voor Zuid Afrika in aangrenzende landen, zoals de raids via Motsuwanaland? Neen, al die volkenrechtelijke argumenten zijn, indien u het mij vraagt, een mooie theorie die dienen kan als een doekje voor het bloeden waar nodig.

En kijk dan eens naar Irak en Iran. Deze mensen vechten nu al alange tijd over iets, wat de moeite van de strijd in feite niet eens waard is. Het gaat over een klein stukje grond en een rivier. Het zou gemakkelijk genoeg zijn tot een overeenkomst te geraken die beide landen redelijk recht doet en het gebruik van de rivier en bepaalde faciliteiten voor beiden evenzeer mogelijk maakt.

Maar dat wilde men eensovudig niet. De ayatollahs zijn gevaarlijk, aar militair zwak, zo dacht men aan de ene kant. En de geestelijken meenden weer dat zij zich, als ve tegenwoordigers van het enige ware geloof en de enige ware duiding daarvan zich niets van staatslieden behoeften te laten welgevallen.

Total aantal doden door deze oorlog op het ogenblik tussen de 65 en 85 duizend. Reken hierbij nog het aantal doden gevallen als gevolg van de strijd tussen de volgelingen van khomeiny en de moedjaheddin in de laatste 2 jaren en u kunt er nog 15.000 tot 18.000 aan toevoegen.

Alles mensen levens die feitelijk voor niets werden geofferd. Stel dat irak ondanks alles nog zou kunnen winnen. Het zou geen enkel belangrijk voordeel behalen. Zelfs indien het zowel de havenplaats als een bepaald deel van de eens bezette grond zou kunnen behouden zou het zelf niet in staat zijn de oliewinning hier op korte termijn te hervatten en zou het vele jaren duren voor alle gebrachte offers en alle gemaakte kosten uit deze opbrengsten terug te winnen zijn.

En ook het economisch steeds zwakker wordende en innerlijk in feite ook steeds meer verdeelde iran zou buiten de voldoening niets aan een overwinning overhouden. Enige toegeeflijkheid en een overeenkomst waardoor de strijd beëindigd kan worden zou dus voor beide partijen wel heel voordelig zijn.

Maar ja, ook hier wil niemand ook maar een enkele stap terug doen en zo worden mensenlevens en de gelden die men voor andere aken in feite heel hard nodig heeft eenvoudig verpilld in een gevecht om des keizers baard.

Mogelijk denkt u, hemletje, daar heb je dat weer, politiek. Maar het volgen van dit alles kan erg belangrijk zijn wanneer je de mentaliteit wilt schatten die in de wereld heerst.

Let wel: dit is niet alleen een mentaliteit die kenbaar wordt de de verhouding tussen verschillende naties. Let b.v. eens op wat er gaande is bij de havenstaking te Rotterdam. Hier worden milliarden aan schade aangericht op de duur. De gemiddelde schade op het ogenblik belooft direct tussen de 2 en 2½ miljoen per dag. Dat betreft dan derving van inkomen, gemiste havenrechten, schade door het niet kunnen afhandelen van bestaande kontrakten.

Maar er komt heel wat meer bij, zoals het durend verlies van klandizie aan belgische en noord duitse havens. Tot deze schade- veelal geheel eerst na jaren - hersteld is betekent dit een blijvend verlies aan inkomen voor de stad Rotterdam, voor de betrokken bedrijven e.d. Men kan er op rekenen dat bij enige duur van de staking deze gevolgen tenminste 2 jaren lang kenbaar zullen zijn.

En van dit verminderd inkomen, deze beperkte mogelijkheden tot opvoering van productiviteit zouden dan de nu nog gezonde bedrijven aan vakbondsleden een feitelijke verhoging van inkomen moeten geven in vrije dagen en daarnaast in geld als bijdrage en extra uitkeringen voor zwaar werk, vuil werk e.d. Let wel: het gaat daarbij om z.g. gerechtvaardigde verhoudingen die in feite weggemoffeld worden bij alle argumenten, maar die voor 3/4 van de betrokken arbeiders een feitelijke verhoging van inkomen zouden betekenen tot 5%.

Wat men kennelijk niet wil weten is het feit, dat men hiermede niet alleen bepaalde bedrijven, maar het geheel van de haven in Rotterdam en vele toeleveringsbedrijven e.d. een zodanige schade heeft toegebracht - die over een maand voorlopig onherstelbaar zal blijken, - dat het gerekend moet worden met een sterke toename van het aantal werkelozen en enkele bedrijfssluitingen binnen zes maanden. Dit alles als gevolg van een "op zijn rechten staan" bij zowel bonden als werkgevers.

Beide partijen weten dit feitelijk wel. Maar ja, j i j bent de bond en dus moet je met alle middelen je wil doorzetten zolang het maar gaat. En aan de andere kant: jij moet je bedrijf in standhouden en je hebt het uiterste aangeboden. Verdergaan dan dit zou een aantasting betekenen van de mogelijkheid enige winst uit te keren. Mogelijk is er een kompromis mogelijk wanneer beide partijen wat water in de wijn doen. Maar beiden willen gelijk hebben. De bond meent zijn ledenverlies alleen goed te kunnen maken door spectaculaire stakingen, bedrijfsvoerderes willen niet ingaan tegen alle principes vaneen gezonde bedrijfsvoering zoals zij die zien. En het resultaat:

Een gevecht om 's keizers baard, want niemand zal er ook maar iets beter van worden: de stakers niet, het bedrijf niet, de haven niet, de stad niet, kortom niemand.

En hebt u ooit iet meegemaakt dat zo dwaas is als de laatste nederlandse kabinetscrisis. uitgebroken tussen mensen die zeggen dat geregeerd moet worden en vervolgens elkander proberen te katten en stemmen te winnen. Jammer dat er hier geen figuren zijn als een Bresjnew of diens voorganger. Wat zou het verfrissend zijn om achter de ministerstafel zo nu en dan een figuur te zien die, wanneer het partijpolitieke gekibbel en het elkander vliegjes afsnoepen te erg wordt, zijn schoen uittrekt om daarmee op de regeringstafel te hameren of dit voorwerp desnoods flinkt hard naar het spreekgestoelte te werpen.

Allereerst zien wij even naar de feiten. De verslechtering van de nederlandse economie en de afname van het totaal inkomen van het volk is onmiskenbaar en onbeheersbaar, daar internationale tendenzen en ontwikkelingen hierbij een rol spelen.

Anders gezegd: ook al zijn sommige zakelijke resultaten het laatste half jaar iets beter, toch is de gemiddelde toename van werkloosheid behoorlijk groot en is het aantal faillissementen vooral in de middenstand en bij kleinere bedrijven op het ogenblik zelfs zeer groot.

Wat zou je van daadkrachtige regeerder dan verwachten? In de eerste plaats toch wel dat zij nagaan hoe zij het toch wel wat topzware regeringsapparaat zo kunnen besnoeien dat bij een vermindering van kosten een rationeler en sneller reageren van instanties en besturende organen mogelijk wordt. Want veel kan ook bespaard worden wanneer men sneller en beslister zou kunnen ingaan op aanvragen, voorstellen, verlangens enz. van wegen de burger. Zaken over minder schijven laten lopen, eenvoudiger opzet van allerhande overheidszaken? Niemand denkt er zelfs maar aan.

Elke ministerie, elke instantie redeneert: wij zijn heilig. Wij hebben recht op onze eigen heilige huisjes waarin onze heilige koeien voortdurend nieuwe ambtelijke stukken opmaken en kansen verknoeien. Zo hoort het nu eenmaal, al geven wij toe dat het jammer is dat de burger nu vaak geen vergunning zou tijdig kan krijgen dat hij hetgeen hij wil doen ook kan doen op een ogenblik dat hij de mogelijkheid daartoe nog heeft.

O neen. De besparingen moeten dan maar ergens anders vandaan komen. En waar denkt men in de eerste plaats aan? Aan een verhoging van indirecte belastingen. Dat valt niet zo op en brengt toch, zo redeneert men - al te vaak verkeerdelijk - meer in het laatje.

Waarbij men over het hoofd ziet, dat de belastingen in dit land reeds behoorlijk hoog zijn en dat dit land tweede of derde staat in europa en waarschijnlijk een even mooie plaats bekleedt op de wereld ranglijst.

Men zou moeten beseffen - zeggen doet men het al - dat men de lasten voor de burger niet oneindig kan blijven verzwaren. Zo min als dit mogelijk is voor de - verplichte - sociale verzekeringen. Ook hier zou moeten gelden dat men in opzet en uitvoering een stap terug doet en zelfs meerdere stappen.

Maar helaas: buiten ministerien en instanties zijn er in uw land nog vele andere heilige koeien. Kinderbijslag b.v.. Al vindt ik het in alle opzichten krankzinnig dat je in een land dat al lijdt onder overbevolking een folkpremie instelt. En daarop komt het in feite toch vaak neer. Wegvallen hiervan zou een grote besparing betekenen zonder dat de armsten onrecht wordt gedaan, daar dezen waar dit werkelijk nodig is altijd nog middels de sociale diensten geholpen kunnen worden. Die zijn er toch, nietwaar?

En dan die stelling, dat iemand die werkeloos wordt langere tijd zijn oorspronkelijke inkomen of tenminste 80% daarvan als inkomen moet blijven behouden. Ook dit voert tot vreemde zaken.

O, voor sommige mensen is een dergelijke regel natuurlijk heel erg gunstig. Zoals b.v. een van die ministers die boos kwaad weg gelopen zijn en dank zij deze stelling de eerste twee jaren kunnen rekenen op een inkomen van ongeveer f 14.573.- per maand.

Voor een overgangperiode van hoogstens 6 maanden kan ik zo iets nog wel billijken, maar daarna geldt volgens mij, dat iemand die niet productief werkzaam is, niet meer verdient dan een bestaansminimum. Alleen door iemand een zo klein mogelijk inkomen zonder werken toe te kennen uit overheidsgelden kan men bereiken, dat degene die hierdoor getroffen wordt ook werkelijk alles zal doen om zo snel mogelijk weer een eigen inkomen te verwerven en minder eisen zal stellen aan plaats, aard van het werk en duur van de bezigheden.

Er zijn nog heel wat mogelijkheden om enig eigen inkomen te verwerven. De inventiviteit van de mens is in dit opzicht gemeenlijk nogal groot, maar er moet natuurlijk wel een stimulans zijn om het jezelf lastig te maken en harder te werken dan iemand die nog een "baan" heeft.

Maar ja, dat kost steunen, dus dat durft niemand te doen. Wel sprekt men over het "beschermen" van de minima en de echte minima. Als weet ik niemand precies wat het verschil tussen beiden is. Ik vermoed dat men "echte minima" heeft ingevoerd als een term om te verbloemen dat de "minima" ook zullen moeten bloeden.

Mogelijk verstaat men onder minima de mensen die moeten lenen wanneer zij op vakantie trekken naar majorca en onder echte minima dan mogelijk degenen die gezien hun inkomen niet meer in een restaurant kunnen gaan eten wanneer zij op stap gaan en dus eten uit de muur.

In feite zijn dergelijke dingen alleen maar woordenspel, bestemd voor de buitenwacht en mogelijk ook voor eigen geweten. Het klinkt mogelijk van cynisch, maar volgens mij is het wel degelijk zo.

Over dergelijke dingen wordt vervolgens verbeterd gevochten. Zo niet over de noodzaak tot een feitelijke bezuiniging. De staat legt b.v. de gemeenten een grotere zuinigheid op en beperkt hun inkomen. Zij, zo meent men, moeten het nu maar eens wat zuiniger aan gaan doen.

Inderdaad. Maar denkt u nu werkelijk dat de gemeenten opeens zullen beseffen dat vooral de hogere echalons in het ambtelijke apparaat te hoog worden betaald, dat er daarvan te veel zijn? Wel neen.

De gemeente meent: wij moeten het dan maar eens met wat minder politie en wat minder brandweer doen. Zij verminderen hun dienstverleningen terwijl zij hun administratieve rompslomp op gelijke hoogte blijven hakhaven of, ter verbetering van controle, verder uitbreiden.

Hoor je beide zijden van het schiedende kabinet, dan blijkt dat zij beiden werkelijk alles hadden willen doen om de werkeloosheid te bestrijden en de economie uit het slop te halen.

Een gevecht om des keizers baard, alweer: gebeurt wat de ene kant wil - iedereen een baantje, gemakkelijk genoeg, stel ze maar aan bij verschillende instanties - blijft er voor niemand iets meer over om verdere productieve arbeidsmogelijkheden uit te breiden. Dus zakt de economie nog verder in elkaar.

De andere kant wil alleen het bedrijfsleven versterken. Dat zou de investeringen doen toe emen en arbeidsplaatsen scheppen. Alleen hebben de bedrijven niet al te veel zin daarin, want zij weten immers niet, hoelang een dergelijke voor hen gunstige ontwikkeling nog zal duren en elders vindt men betere condities en goedkopere werkkrachten. Dus wat de bedrijven vooral zullen doen is allereerst hun eigen reserves weer eens op peil brengen. Daarna zullen zij proberen hun aandeelhouders betere percentages uit te keren.

Wat dit betreft vecht men niet om iets feitelijks maar alleen om gelijk te hebben en de baas te zijn over de ander. Waarbij men vaak een ontstellend gebrek aan inzicht toont: wanneer je een bedrijf dat slecht gaat subsidieert om de arbeidsgelegenheid daar in stand te houden, zo subsidieer je gelijktijdig ook een bedrijfsvoering die gegarandeerd ook die gemeenschaps-gelden in dezelfde bodem-loze put zal storten als voorheen met als mogelijke uitzonderingen studie-reis naar verschillende landen om te zien, hoe men het daar pleegt te doen. Eindresultaat: nil. Bovendien gewen je zo bepaalde bedrijfsvoerders aan een "geef maar uit hoor, wanneer we niet uit mochten komen roepen wij immers onmiddellijk "werkgelegenheid in gevaar" en krijgen dan wel weer de nodige millicenen of kredieten."

Krankzinnig, nietwaar? het enige waarom het zou moeten gaan is samenwerking. Maar kennelijk is deze onmogelijk. Reden: niemand is bereid zijn eigen belangen en stokpaardjes op te offeren voor een gemeenschappelijk belang.

Vindt u het dan zo vreemd dat ik stel dat al die formaties - zo dadelijk krijgt u zelfs het gereformeerde kabinet van Agt. Want door van Agt wordt opnieuw geformeerd. De man zou zich moeten realiseren dat hij nu opeens gereformeerd is. Er zou een beroerte komen op de H. Land Stichting. Dus die formaties schadelijk zijn voor allen?

Maar wanneer men zich dit alles begint te realiseren dan zult ook U zich afvragen hoe het toch komen kan dat de mens zo dwaas is. Wat mij brengt tot het tweede deel van mijn betoog:

Je kunt geen enkele stelling, hoe gied ook, extreem en tegen alle feiten in blijven handhaven. Wanneer je al meent dat jij geheel gelijk hebt maar beseft, dat een ander dit even overtuigd meent, zo is overleg en toegeven de enige mogelijkheid om nog enige samenwerking tot stand te brengen. Daartoe is het nodig, dat beide partijen bereid blijken van hun heilige gelijk voorlopig maar even af te stappen zodat er tenminste enige mogelijkheid tot werkelijk samenwerken kan ontstaan.

Dit geldt voor vakbonden en werkgevers dat geldt voor de verschillende politieke partijen, voor engeland en argentinie, voor Israel en syrie en libanon zo goed als voor al die landen waarin nu zoveel gefelle kleine conflicten bestaan.

Al die mensen zullen moeten leren dat een samenwerken, zelfs wanneer je daarvoor je eigen overtuiging of geloof tijdelijk wat moet verloochenen, belangrijker is dan al het andere.

Ik denk, dat het katholicisme met zijn hierarchische structuur en zijn vele dogmas, die met harde hand werden verdedigd, een grote invloed heeft gehad op de wijze, waarop de politiek vorm kreeg. Het wemelt immers ook hier van partij ideologen en orthodoxe dogmatici die voor zich en hun partij een bijna pauselijke onfeilbaarheid opeisen. Deze mense roepen steeds weer: wij weten het, een ander niet. Wij schrijven voor hoe het zal gaan en anders kan het niet.

Trouwens, hoe vaak ziet u een dergelijke houding niet in uw eigen omgeving spelen? Hoe vaak gebeurt het niet dat U schouderophalend wegloopt of zelfs woedend wordt omdat een ander dingen zegt waarmee u het niet eens kunt zijn? En hoe vaak beseft u later, dat hierdoor een mogelijkheid om te samen iets te bereiken of een betere verhouding tussen u en anderen tot stand te brengen daardoor verloren is gegaan?

O, u meent dat u nu eenmaal zo bent en dat men u dan ook maar zo dient te nemen? Maar dat beweert die ander ook en met evenveel recht. Mogelijk denkt u dat je dergelijke dingen niet zo zwaar moet nemen omdat het uiteindelijk toch wel in orde zal komen? U ziet in de wereld wat daarvan waar is. Kijk maar eens naar de gang van zaken rond de falklands.

Zeker, daar zowel als anders is de kans groot dat degenen die de strijd veroorzaakt hebben er zelf niet onderdoer gaan. Maar ik verzeker u dat een dergelijke strijd, vooral wanneer zij door dit soort mensen gevoerd wordt, in toenemende mate en steeds grotere offers vergt van anderen. Dat het de anderen zijn, die sterven voor het gelijk van hun leiders. Ook wanneer u halsstarrig vasthoudt aan uw visie en uw vermeende rechten zijn het steeds weer de anderen, die daarvoor de rekening mede moeten betalen.

En wanneer je je vakbondsgelijk ten koste van alles wilt halen dien je je wel bewust te zijn dat het zeker niet alleen de werkgevers zijn die de rekening moeten betalen, maar ook de arbeiders die hun werkgelegenheid hierdoor zien verdwijnen.

Nogmaals, de werkelijke slachtoffers zijn steeds weer mensen die slechts indirect bij het konflikt betrokken zijn. De staking treft niet alleen maar een enkel bedrijf. Zij treft ook toeleveringsbedrijven, degenen die afvoer van goederen verzorgen, degenen die indirect hun zaken baseren op het inkomen van werkgever of werknemer. En vraag je eens af wat de kosten worden, wanneer de families van de stakers op krediet gaan leven en op afbetaling gaan kopen. Want voor hen wordt het leven daardoor zonder meer rond 25% duurder.

De soldaten die sterven in een oorlog zijn eenvoudige mensen en enkele carrièremakers. Niet de grote heren, die het konflikt in feite hebben opgeroepen en de afwerking daarvan grotendeels beheersen.

En denk niet, dat die hoge heren in hun benadering van problemen zo logisch zijn. Neem de kwestie van de atoomwapens eens. Zeker, zowel ussr als usa hebben op het ogenblik wel oren naar een beperking. Maar waarom?

Omdat de investeringen bij een verder uitbreiden van de atoombewapening dermate hoog zijn dat men het zich economisch op het ogenblik niet meer kan permitteren. Het feit dat de heer Reagan nu beperking belangrijk begint te vinden is zeker deels mede veroorzaakt door zijn grote mislukkingen in het verbeteren van de interne economie van zijn land. Een aanmerkelijke besparing op het gebied van de zeer kostbare wapens en wapensystemen zou hier mogelijk het apparaat tijdelijk enige lucht kunnen geven en zo een vooral verder doorvoeren van maatregelen volgens gestelde plannen mogelijk moeten maken.

Kortom, al die vredelievendheid opeens is geen kwestie van verkregen inzicht of afkeer van wapens, maar van centen. Men is bereid wat minder aan wapens te besteden, maar alleen omdat men meent hierdoor eigen persoonlijke macht en belangen het beste te dienen onder de omstandigheden.

Kijk naar de achtergronden. Heel wat z.g. havikken prediken geen oorlog en geweld omdat zij zo graag anderen zien sterven, maar alleen omdat zij hun eigen gelijk, hoogheid en mogelijkheid tot verbetering van eigen positie te koste van alles willen handhaven. Daarvoor willen zij zelfs de ondergang van de gehele wereld riskeren.

En in het z.g. geestelijke leven van de mens zien wij in feite hetzelfde steeds weer. Hoeveel wereldgodsdiensten zijn er niet? Tienmin-te een vijftal. Elk van hen kent zijn "enige waarheid". Zij hebben hun onaantastbaar gelijk dat met alle middelen verdedigd moet worden. Men stelt, dat men de enige juiste weg kan tonen en dat, zo de mensen die weg maar volgen, men in staat zal zijn de mensheid vrede te geven en op aarde weer bijna paradijslijke omstandigheden te scheppen. Bovendien hebben zij allen het beste voor met ieder ander en offeren zij zich - volgens eigen zeggen - op voor de mensheid.

Maar hoe werkt dit in de praktijk? Doen zijzelf wat zij anderen zo nadrukkelijk prediken? Vergeet het maar, Steeds weer zijn zij bezig om - zelfs onderling - te intrigeren. Steeds weer veroorzaken zij oorlogen om hun "waarheid" te verdedigen enz.

Zelfs de joden, hoe sympathiek zij mij verder ook zijn, redeneren steeds weer: wij zijn het uitverkoren volk, wij hebben de u s recht op dit land en alle anderen moeten zich de u s maar naar ons voegen. Het is of zij de mensen, die bijna twee eeuwen de werkelijke bewoners en meesters van palestina waren toe schreeuwen: wij hebben alle rechten jullie niet.

Vele israelis zijn niet eens bereid te luisteren en na te gaan of hetgeen de tegenpartij te zeggen heeft mogelijk ook een redelijk en bruikbaar argument kan zijn waardoor hun recht bewezen zou kunnen worden.

Dergelijke mensen zijn vaak niet eens bereid toe te geven dat een ander voor zijn standpunt wel degelijk ook redelijke argumenten kan aanvoeren. Voor hen geldt: onze argumenten zijn zonder meer juist, andere redelijke argumenten bestaan eenvoudig niet.

Soms lijken mij de redeneringen nogal krom. Zo stellen bepaalde mensen b.v.: wij zijn het vervolgde ras. Daaraan ontleen wij het recht anderen eventueel aan te doen wat ons is aangedaan. Al zegt men dit dan niet zo direkt als ik het stel. Maar zij doen het in ieder geval wel.

Anderen beweren dat zij democraten zijn. In zekere zin is dit ook waar. Om Ben Goerion te citeren; deze sprak met de Amerikaanse president in zijn dagen en stelde: Ach, u hebt het betrekkelijk gemakkelijk. U regeert over vele millioenen burgers, maar ik moet regeren over enkele millioenen kleine presidentjes.

O, de behoefte zich te laten gelden is zeker een kwestie van mentaliteit. Maar kan men dan niet begrijpen dat samenwerking de enige oplossing is en dan voor dit de enige kans tot overleven gaat betekenen?

Maakt het nu werkelijk zoveel verschil uit wanneer je de een of de andere profeet aanhangt? M.i. is dit niet van grote betekenis. Mits je maar rechtvaardig bent, tegenover je medemensen een juist gedrag weet te tonen. Of je dit dan formuleert als naastenliefde, rechtvaardigheid, mededogen of anders maakt niets uit.

Maar mensen zijn eigenaardige wezens. Zoals u weet staat er in de torah dat een vrome jood ook aalmoezen dient te geven. Nu was er een joods dorp waarin alle bewoners dermate welvarend waren geworden dat er niemand meer was aan wie men zijn aalmoes kwijt kon.

In plaats van zich hierover te verheugen jammerden de burgers enige tijd en besloten vervolgens een arme te importeren van elders. Maar zij vonden toch wel, dat je aan deze ontvanger van aalmoezen enige eisen kon stellen.

De schnorrer was echter alles behalve beleefd wanneer hij om zijn aalmoes kwam. Toen enkele vooraanstaande joden zich daarover beklagden en hem wezen op zijn status was het brutale antwoord: Wat denken jullie wel van mij? Ik doe wat ik wil en wanneer jullie dat niet goed vinden ga ik naar huis terug en moeten jullie maar zien hoe je je aalmoezen voortaan kwijt kunt.

Een typisch voorbeeld van een mentaliteit die uitgaat van het standpunt dat je alles moogt en kunt doen zolang een ander van je afhankelijk is en dat gehoorzaamheid aan de wetten en overleveringen belangrijker zou zijn dan welke menselijke benadering van het problemen dan ook.

In wat andere zin zien wij een dergelijke reactie bij zeer vele mensen. Zij menen zich van alles te kunnen permitteren omdat zij menen dat alles wat zij van anderen ontvangen een verplichting voor die anderen en niet voor henzelve betekent. En toch hebben wij allen elkander nodig.

Je kunt nooit geheel zonder de anderen. Waarom dan niet zoveel als maar mogelijk is met die anderen samenwerken? Of je standpunt nu religieus bepaald wordt, zoals in het overigens historische verhaaltje danwel uit een politieke overtuiging voortkomt doet niet terzake. Elke mens heeft recht op zijn eigen overtuiging, maar hij mag nooit over het hoofd zien, dat ook hij de anderen nodig heeft.

Zoals op het ogenblik het omda niet verder politiek de toon kan blijven aangeven wanneer er niet aantallen mensen zijn die het optreden van deze partij tenminste "gedogen".

Wat er op neer komt dat men ook in dit opzicht ondanks alle felle uitspraken en heilige beloften wel degelijk rekening zal moeten houden met die anderen. Geef dit dan toe, doe niet of jij het alleen weet en zoek een weg waardoor het je mogelijk wordt samen met die anderen te handelen, te leven.

Wanneer u zo dadelijk in de geest komt - wat ongetwijfeld te enigerlei tijd het geval zal zijn al behoeft u zich voor mij niet te haasten - zult u ontdekken dat iemand die alleen in zijn eigen besloten wereldje wil leven in feite in de hel leeft.

Krijg je kontakten met anderen en weet je tot enige harmonie met de anderen te komen dan verandert je hel ongemerkt in een hemel. Je hebt nu eenmaal ook dan het contact met anderen nodig om zo de contrasten te vinden en de mogelijkheden waardoor je je meer van jezelf bewust wordt, ook werkelijk en met anderen iets bereiken kunt, iets tot stand kunt brengen voor jezelf en die anderen.

Meent u nu werkelijk, dat dit op aarde anders zou zijn. Je moet elkander werkelijk proberen te vinden en een punt van samenwerking bereiken. Ook al betekent dit vaak een afstand doen van vele illusies, je gevoelens van meerwaardigheid of mogelijk uitverkoren zijn. Je moet bereid zijn zelfs je eigen "gelijk" soms met enige korrels zout te nemen.

Doe je anders, dan wordt het steeds weer in je bestaan een vechten om des keizers baard. Dan wordt in naam van de vrijheid de aarde vernietigd. Dan wordt in naam van het recht een aantal onschuldigen mensen gedood, wordt de aarde vergiftigd in naam van een logisch en rationeel productieproces. Dan blijft er al snel niets meer over.

De konklusie van mijn betoog voor heden luidt dan ook: Neem geen voorbeeld aan al die idioten die onder het mom op te komen voor heilige zaken in feite alleen vechten om des keizers baard.

Kommentaar?

x Ik begrijp dat symbool van 's keizers baard niet helemaal.
- de baard van de keizer is iets, waar je niet aan kunt en moogt komen; de persoon van de keizer goldt nu eenmaal als onaantastbaar. Toen men in de tijd van Karel V wel speelde om niets zei men dan ook vaak, dat men speelde "om des keizers baard." In Nederland komt deze term overigens voor het eerst voor rond 1430 n. chr.

Ik gebruikte deze oude term om aan te duiden dat men in feite niet speelt om een werkelijke inzet en dat verliezer en winnaar beider er nooit beter van kunnen worden. Persoonlijk vind ik dit een leuke uitdrukking. Ik heb deze dan ook steeds weer herhaald om aan te geven, dat in deze dagen steeds weer en vaak zeer fel wordt gestreden zonder dat er voor de deelnemers aan het spel ook maar een mogelijkheid tot het boeken van werkelijke winst bestaat. Voldoende?

x U vraagt een offer vande ene partij wanneer de ander blijft
- doorstrijden? Wekt dit geen overheersingswoede op?

De prestigedrang bij vele vooral vooraanstaande personen is op zich volkomen verklaarbaar. Maar wanneer alle mensen de betrekkelijkheid van hun streven en werken bezien zou het de anderen volgens mij wel degelijk mogelijk zijn om b.v. in het geval van de malvinas duidelijk te maken, dat Argentinië door bezetting geen wezenlijke rechten verwerft op dit gebied zodat de grote offers die gebracht worden om deze eilanden te bezetten en te behouden geen zin hebben en uiteindelijk een ieder alleen maar bloed, geld en welvaart kosten.

Zoals men in Engeland duidelijk zou moeten maken, dat men deze eilanden tot op heden nooit werkelijk heeft behandeld als een integrerend deel van dit land. zodat er weinig werkelijke redenen zijn om grote offers in menschapen en geld te brengen.

Wanneer in beide landen voldoende mensen dit beseffen zullen zij daardoor een noodzaak scheppen om over de zaak te spreken, te onderhandelen en niet op prestige punten te blijven staan zoals de vraag wiens vlag op de eilanden zal wapperen tijdens onderhandelingen. Wanneer het prestige van de betrokken staatslieden gaat afhangen van hun vermogen om met de z.g. vijand tot enige overeenkomst te komen, zal men dit snel genoeg gaan doen.

Let wel: dit veronderstelt bij beide volkeren een inzicht in de noodzaak tot samenwerken met de ander. Maar dan is het wel degelijk denkbaar dat een bloedloze beslissing genomen wordt, dat men de feiten niet langer ontloopt. Zoals het feit, dat de falklands of malvinas in feite grotendeels afhankelijk zijn van het nabijgelegen argentijnse vasteland en het feit dat je niet zonder meer de denkbeelden en sociale en andere gebruiken van de vastelanders op kunt leggen aan mensen die een geheel andere leefwijze gewoon zijn.

Men voert wel besprekingen, maar zoekt hierbij voor zich voordeel te behalen en wil van eigen standpunt geen afstand doen. Indien men niet allereerst had gezocht naar eigen gewin of prestige zou een overeenkomst al lang gesloten zijn.

De grote moeilijkheid is dat beiden - alle twee de landen dus - allereerst eisen dat hun vlag zal blijven wapperen en hun recht à priori erkend wordt. En dit punt wil men nog steeds niet werkelijk prijsgeven, ook al doet men, of men redelijker is geworden.

Daarbij gaat het niet om iets dat van beiden is of van een van beiden, maar gewoon om stukjes grond. Ik heb dan ook vermeden hierover te spreken. Want indien zij deze eis in zou moeten trekken zou Maggie geen ijzeren dame meer zijn, maar een hoopje ellende. En wat Gualtrie betreft: die zou zijn grote pet af moeten zetten en met hem zouden generaals en admiraals de kwartiermuts op kunnen zetten om voor hun ondergeschikten aardappelen te schillen of enchiladas te bakken. Ik kan dus begrijpen, dat geen van de twee partijen er veel voor voelt eigen positie in gevaar te brengen.

x Maar indien Maggie toe zou geven zouden de argentijnen in hun vuistje lachen .....

- De middelen daartoe zouden hen dan ontbreken. Reeds nu is deze oorlog voor de argentijnen in verhouding veel duurder dan voor engeland. Zou dit konflikt nog meerdere maanden duren dan ligt de gehele nu al zwakke - economie op zijn achterwerk en worden grote opstanden door het gehele land, zowel van links als van rechts, onvermijdelijk.

Nu kan men de interne verdeeldheid nog enigszins bemantelen door een beroep op de vaderlandsliefde. Maar ook nu hoor je geluiden van b.v. de perronistas en andere partijen die zeggen: malvinas ja, maar niet tegen die prijs en op die manier.

Gezien de situatie kan men niet anders dan deze groepen weer een meer openlijk optreden toestaan. Zij staan immers achter de regering op het ogenblik. Maar reeds nu bezien voormannen de mogelijkheid om in opstand te komen en het bestuur aan zich te trekken.

In feite wachten beide regeringen smartelijk op een overeenkomst, maar geen van de twee durft dat kleine stapje terug te doen dat hiervoor noodzakelijk is. Beiden vrezen te zeer hun roep als staatsman te verliezen en kort daarop ook hun macht.

x Kunt u op langere termijn het effect overzien van de rbreuk tussen de usa en de zuidamerikaanse staten wanneer dit zo doorgaat?

- Dat is niet zo erg als het lijkt. Er is altijd al een groot verschil geweest tussen de economische banden tussen z. amerikaanse staten en zakelijke belangengroepen in de usa en de verhouding tussen regeringen.

Er is altijd weer sprake geweest van een niet officiële diplomatie en onofficieel geweld zonder dat dit de officiële relaties sterk heeft beïnvloed. Ik neem aan, dat onder de huidige omstandigheden ook het omgekeerde het geval zal blijken te zijn. Denk niet, dat de invloed van de usa op z-amerika feitelijk veel zal afnemen. Zeker niet in grotere mate dan zonder deze oorlog het geval geweest zou zijn.

Trouwens, het ziet er naar uit dat de banden met chili en b.v. brazilie, maar ook venezuela, in feite beter worden ondanks een openbaar aanvallen van de usa-politiek door deze landen.

Op langere termijn beschouwd - enkele jaren - verliest de Usa heel weinig, wint rusland niet veel. Gelijkzeitig zijn ondanks alle mooie woorden de verhoudingen binnen de bond van zoudamerikaanse staten sterk gespannen en treedt daat steeds meer verdeeldheid op. Zo, dat was d an enig politiek kommentaar- Ook om des keizers baard, want ook hiervan wordt niemand beter of veel wijzer.

Daar er geen vragen meer zijn zal ik nu het onderwerp afsluiten. Ik heb geprobeerd u vooral iets te laten zien van de dwaasheid die in uw actualiteit steeds sterker schuil gaat. Ik nam slechts enkele voorbeelden over onderwerpen waarover u naar ik men redelijk geïnformeerd bent zodat ik kon aannemen dat u zich daarover ook een mening gevormd zoudt hebben.

Waar het mij in feite om gaat is het volgende: de mensheid bevindt zich op het ogenblik in een situatie waarin een verandering in de wijze van denken en leven, samenlevingsvorm en economische structuur, noodzakelijk is omdat anders deze wereld ten gronde gaat aan zichzelf.

Juist daarom is het nu belangrijker dan ooit dat men leert samengaan en samenwerken, ook met degenen die toch misschien anders denken, geloven, reageren dan jij normaal pleegt te doen.

Alleen wanneer men kan komen tot een nieuwe geestelijke band tussen de mensen kunnen de grote verschillen op materieel en ander gebied langzaamaan worden verminderd en is er een grote kans dat de gehele mensheid zich geestelijk en materieel met grote schreden voorwaart sgaat spoeden.

Dan komt men tot een houding die past in een werkelijke aquarius periode en groeit men naar een werkelijke broederschap onder de mensen.

Hoe dwaas de methoden, strategien en systemen zijn in deze tijd heb ik slechts zeer ten dele kunnen aantonen. Maar na enig denken zult u beseffen, hoeveel van het-geen men u voorhoudt in feite onzin is. Wanneer je b.v. atoomwapens bezit waarmee je de gehele wereld kunt vernietigen en nogeens een zelfde aantal daarvan in reserve zo heb je al veel meer dan genoeg.

Krankzinnig is het wanneer men desondanks blijft beweren: wij moeten meer wapens hebben, want wij moeten sterker blijven dan onze tegenstander. Deze kan nu de wereld reeds 43 malen vernietigen en wij maar 42 keer, dus wij hebben meer bommen nodig.

Dat is ongeveer of je iemand 27 malen ter dood gaat veroordelen en dan nog eens een paar keer daarbij wilt doen. De betrokkene zal het niet veel kunnen schelen, want de eerste keer dat het vonnis voltrokken zal worden is zijn einde al definitief.

Probeer oog te krijgen voor de krankzinnige benadering van de werkelijkheid, de opgefokte tegenstellingen waarmee men u steeds weer konfronteert en de verdraaiingen van de waarheid waaraan ook u zich vaak schuldig zult maken.

Misschien dat men dan eindelijk komt tot wat meer begrip voor anderen en begrijpt dat het niet, zoals onze vriend hier zo even zo mooi stelde, alleen maar een kwestie is van "indien ik toegeef, hapt de ander." Acht, laat die ander dan maar eens happen, wat geeft het eigenlijk?

Laat de ander dan eens een keer sukses hebben. Is hij daarbij in het ongelijk, maak het sukses duur. Dan bedenkt hij zich een volgende keer vanzelf. Maar ga nooit zover dat je zegt:

Eerst geef ik alles toe en wanneer de ander te ver gaat, ga ik er met alle middelen tegenin. Wanneer Heer Adolf meer moeilijkheden had ervaren van zijn zegevierende intocht in het saargebied had men zeer waarschijnlijk een tweede wereldoorlog voorkomen. Geweld was daarbij niet nodig geweest, alleen isolement, vooral zakelijk. Kortom: ook op vredelievende weg had men veel kunnen doen en heel veel kunnen bereiken wanneer men maar meer inzicht had gehad in de mentaliteit van de ander, die eveneens "geen stap terug" wilde doen, maar wel degelijk zich bij elke stap heeft afgevraagd of deze haalbaar was.

Kortom, men had Duitsland economisch moeten isoleren en gelijktijdig doen weten: haal je troepen grotendeels terug en kom met ons praten. Want de Saar is nu eenmaal een deel van Duitsland en wij zijn bereid te zorgen, dat je het vreedzaam kunt inlijven mits je je militaire sukses eerst ongedaan maakt.

Juist het feit dat het werkelijke doel uiteindelijk bereikt zou worden en dus roem op zou leveren was voor Adolf een reden geweest om op een dergelijke benadering in te gaan. En volgens mij kun je op ongeveer gelijke wijze ook met Argentinië praten.

Op die wijze kun je ook heel wat bereiken bij andere landen, zelfs bij Rusland. Maar dan niet enerzijds een inval afkeuren en aan de andere kant graan blijven leveren enz. omdat dit zakelijk nu eenmaal aangenamer is.

Door te veel te tolereren en dan opeens hard in te grijpen bereik je echter gemeenlijk het tegendeel, omdat je op de duur alle contact met de ander onmogelijk maakt. Dan moet je je rechtvaardigen en veroorzaakt ook nog een vertroebeling van je eigen werkelijkheidsbeeld en draagt dit mogelijk nog over op anderen ook.

Want in uw samenleving zien wij steeds weer op een dergelijke wijze botsingen die voornamelijk te maken hebben met denkbeelden ont-aarden in geschillen die met de werkelijke feiten en noodzaken weinig of niets meer te maken hebben.

Een mens die geestelijk bewust wil worden en zijn dient ook deze aspecten van de menselijke samenleving te bezien en in zich te verwerken om dat, op eigen wijze en vanuit zijn eigen wezen, al degenen waarmee hij contact heeft bij te staan wanneer het er om gaat te extreme standpunten en stellingen te voorkomen.

Ook wanneer anderen het niet met je eens zijn doe je er toch goed aan naar punten van overeenkomst en samenwerking te zoeken al is het maar omdat men, zelfs als tegenstanders, op deze wijze waardering kan krijgen voor elkander.

Dat is alles wat ik u had willen zeggen. Vrienden, ik dank u voor uw aandacht en wens u verder een goeden avond.

—0—0—0—0—0—0—0—0—0—

N.B.

Dit alles werd uitgesproken op 21 mei tussen 20.15 u. en 21 u. Vele gegevens waren ons toen niet bekend.

Goeden avond vrienden.

U weet het allen: het tweede gedeelte op avonden als deze dient van meer geestelijke aard te zijn, iets van esoterie of zo iets. Maar uiteindelijk brengt bijna iedereen zijn gedachten onder die noemer naar voren. Zo ook ik.

Ik zou daarom eens een vergelijk willen maken tussen kunst en wetenschap. Met uw goedkeuring natuurlijk. Dank u.

Er is mij n.l. iets eigenaardigs opgevallen: wanneer ik de wetenschap bezie is alles erg exact en logisch. Maar kijk ik naar het begin van alle wetenschappelijke vernieuwingen, dan is dit niet geheel waar. Ik heb het gevoel dan meer te maken te krijgen met mensen die in wezen kunstenaars zijn dan wetenschapsmensen.

Neem iemand als een edison. Je kunt hem natuurlijk een wetenschapper of een technicus noemen. Maar wat doet hij in feite? Hij is bezig met denkbeelden. Hij zet steeds weer zijn denkbeelden dank zij vele proeven om in een kenbare werkelijkheid.

Zeker, met hetgeen wat als gevolg van dit wonderlijke proces ontstaat kun je dan technisch en wetenschappelijk heel veel doen. Maar het begin is bijna fantastisch, niet geheel redelijk, niet bepaald systematisch zelfs.

Of kijk naar mensen als Einstein. Hij is toch wel een van 's wereld grootste mathematici, zo zegt men. Inderdaad. Maar gelijktijdig is de man een filosoof, een dromer, die echter zijn droombeelden weet om te zetten in de taal van de wetenschap, die zijn filosofie uitdrukt in formules.

In feite is en blijft de man tot op late leeftijd vooral een denker en dromer. Maar ondertussen is hij wel de grondlegger van geheel nieuwe benaderingen in de mathematica en de veroorzaker - blijkbaar altijd even graag - van vele technische ontwikkelingen die uw tijd nu beheersen.

Steeds weer geeft een dergelijk mens, een dromer, een zoeker, een kunstenaar die ook het onmogelijke durft beschouwen, aan de wetenschap een nieuwe impuls en al te vaak zelfs een geheel nieuwe koers.

Voor de z.g. exacte wetenschappers is een dergelijke vaststelling natuurlijk niet bepaald aangenaam, want een dergelijke stelling maakt het in feite tot de uitpluizers van de kunst, de reproducerende werkers, niet de scheppers van het nieuwe.

Zoals er andere moeilijkheden zijn met het "uitvinden" van mensen die zo mooi alles op een rij weten te zetten. Neem b.v. eens de wetten van perspectief: zij zouden rond 1400- 1500 n. chr. voor het eerst zijn uitgevonden en geformuleerd.

Alleen blijkt dat men reeds veel vroeger van deze wetten kennelijk gebruik heeft gemaakt, vooral in de bouwkunst. Je kunt voorbeelden nog steeds hiervan zien in de oude bouwwerken in b.v. griekenland en egypte. Kennelijk heeft men hier, om een bepaalde indruk te wekken, heel rustig gebruik gemaakt van die zelfde wetten van perspectief die naar men beweert geheel onbekend waren. En toch is men te consistent in zijn gebruik van deze regels om aan te mogen nemen, dat dit alles alleen maar toevalstreffers zouden zijn geweest.

Hoe zou dat alles zo komen? Is het misschien zo dat de logica, de rede en alle werktuigen die wij daarbij gebruiken, alleen maar bestaan om vorm te geven aan en desnoods regels te geven voor al wat er in ons steeds weer door ons gedroomd wordt?

Esoterie? Een dromen in jezelf over jezelf misschien?

logisch. Maar wat wij in de droom ontdekken is niet redelijk, is niet logisch. Je kunt er geen regels voor stellen en wie er wetten voor maakt zal moeten constateren dat die gemeenlijk niet toepasbaar zijn.

Toch zijn er innerlijke erkenningen en belevingen. Het is of er op de een of andere wijze in de mens steeds weer een wonderlijk gebeuren plaatsvindt dat tot uiting komt in iets wat buiten die mens toch betekenis kan hebben.

Dat kan dan een kunstvorm zijn, het begin van een nieuwe techniek, een andere benadering die een nieuwe wetenschap kan betekenen. Soms is het moeilijk een onderscheid te maken zelfs: Kijk naar de werken van Bach. Kijk je alleen naar de wijze waarop hij tonen en accoorden gebruikt dan zou je geneigd zijn te zeggen dat dit toongezette mathematica is. Maar gelijktijdig bouwt hij torenende dromen van schoonheid.

Kijk eens naar b.v. Vivaldi. De man maakte leuke muziek. Nu ja, leuk? Tegenwoordig is het oud genoeg en dient het dus klassieke muziek te heten. In zijn melodien schuilt een onzekerheid, een soort onzekerheidsprincipe dat steeds weer op het laatste ogenblik overwonnen wordt.

Wonderlijk ingelijk dat wij bij oude komponisten verklankt zaken aantreffen die op andere wijze eerst veel later geformuleerd konden worden, zoals de vreemde banen van protonen, het springende electron.

En lang voor het bestaan van atomen werd overdacht sprak de dichter Li Po over" een stofje dat een heelal is. " Waarbij hij dan ook nog een kouplet wijdt aan " glansjes die als planeten rond hun zonnen draaien." En dat in een tijd dat daarover in Europa dat zich toch als bakermat van de wetenschap pleegt te beschouwen van dit alles weinig of niets bekend was.

Vindt u het vreemd dat ik stel dat de kunst het zielebeginsel is van het menselijk weten? Maar dan benadert men ook de esoterie vaak verkeerd.

Er zijn heel wat mensen die menen: wanneer ik al aan esoterie ga doen moet ik het goed aanpakken, dus zal ik eerst maar eens gaan kijken wat Jung heeft gezegd en wat Freud meende. En de aanhangers van logica en systeem roepen dan onmiddellijk met Toon Hermans uit: eet meer fruit.

Maar altijd weer kom je tot de konklusie, dat het niet geheel klopt. Zelfs de verklaringen omtrent jezelf die je jezelf probeert te geven kloppen niet geheel.

Heb je dan de moed even van alle rede los te dromen, diep in jezelf jezelf te zien als een soort kunstwerk, als het ontstaan van vage vormen waaruit lijnen komen, melodien komen, dan verandert dit even. Je hebt opeens iets te pakken wat je niet geheel kunt omschrijven, maar waarvan je voelt: dat ben je zelf.

Eerst wanneer je dit beleefd hebt kun je mogelijk vaag iets omtrent je eigen en innerlijke werkelijkheid gaan omschrijven. Voor je tot enige mogelijkheid van omschrijven en redelijk erkennen kunt komen en moet je eerst dromen.

Ik denk dat het met veel zaken zo is. Hoevelen van ons hebben b.v. hun God ooit ontmoet? Het zullen er maar heel weinig zijn. Maar zelfs wanneer je innerlijk die God meent te ontmoeten, is het dan ook werkelijkheid? Wel neen. Het is een droom.

God is een wonderlijke droom van licht en goedheid, vreugde en sprakeloze verstillings. Wanneer in jou al die dingen samen lijken te komen en worden tot een soort verblinding waar je niet meer doorheen

kunt zien. Later, wanneer wij terugkijken naar het gebeurde blijft er echter een herinnering over. En alleen deze herinnering is te omschrijven, men kan er zelfs regels aan verbinden. Je kunt er mee werken en zelfs delen van je wereld omschrijven en zelfs magie mee bedrijven.

Maar het is altijd een persoonlijke en deels onjuiste herinnering en voor het zover is blijft je alleen de droom, een scheppen in jezelf.

Een mens is nu eenmaal een schappend wezen. Indien men ooit wil geloven aan de waarheid van het woord dat God de mens schiep naar Zijn beeld en gelijkenis dan moeten wij in ieder geval niet denken aan de vorm. Ziet U god al met een grote neus en een lelijke pukkel die operatief verwijderd moet worden omdat zij te gek staat wanneer je al premier bent?

Neen. Het moet iets anders zijn. Beschouwen wij de mens nader dan blijkt vooral dat die mens kan dromen. Dat hij vanuit zijn dromen kan scheppen, iets voort kan brengen dat niet alleen maar een herhaling van zichzelf is, maar een voortdurende vernieuwing, een steeds zich veranderende structuur.

Soms krijg je het gevoel dat de mens zijn gehele wereld ook alleen maar droomt, dat de mens zozeer is gericht op hetgeen hij zijn wereld acht dat hij ook daarvan in zich steeds nieuwe beelden doet ontstaan tot zij concreet voor hem worden en eerst dan kunnen feiten en wetten daaraan worden ontleend.

En eerst wanneer anderen in meerdere of mindere mate eenzelfde droom kunnen dromen hebben de wetten die men meent te kennen enige zin.

Ik stel niet dat het zo is. Maar ik meen wel dat esoterie wanneer je haar ziet in verband met de wereld, gelijktijdig de ergste vorm is van anarchie die er kan bestaan en de grootste ordening die men in zich kan vinden.

Anarchie omdat elke droom anders is, omdat elke droom op een andere wijze iets schijnt te verbeelden vaneen werkelijkheid die dan later misschien voelbaar en tastbaar voor je kan worden. Maar gelijktijdig openbaart zij de hoogste regel, de werkelijke wet. Want diep in jezelf zit iets wat je dwingt te scheppen en te dromen - ondanks alles.

Soms zijn dromen eenvoudige dingen, zoals: won ik maar eens de honderdduizend of: wat zou het leuk zijn wanneer dit of dat zou gebeuren. Dit zijn kleine dromen. De wens kan ik mij voorstellen, doch het zijn geen innerlijke zekerheden en zo geen dingen die zonder meer waar zijn.

Dromen wij niet omtrent onze wereld, maar in onszelf over onszelf dan ontstaat er echter een toestand, waarbij wij iets in ons waarmaken wat er voor ons voordien niet was. Wij maken iets mogelijk voor onszelf wat wij voordien nog niet konden zijn.

De droom wordt een grondpatroon, een bouwplan waaraan wij eindelijk met onze logica kunnen gaan schaven, met onze wetenschap mogelijk kunnen werken, de materie beter kunnen begrijpen en onszelf juister leren kennen.

De oude alchemisten kenden een vreemde verdeling van hun werkplaats: aan de ene kant was er de werkplaats met smeltketels, fiolen, de alkahest enz. enz. Maar de andere kant was eerder een studeerkamer. Het is een zaak van dromen en werken aan jezelf maar dan ook een omzetten daarvan in werkelijke zaken.

Het is of de alchemist tot zich zegt dat hij eerst innerlijk het levend goud moet maken voor hij ooit in zijn laboratorium het aurn vitam tot stand zal kunnen brengen.

En dit is iets, waarmee ik het geheel eens ben: de basis van alle wetenschap is kunst. Kunst is het scheppend beginsel dat het ons mogelijk maakt onze wereld te vormen en te hervormen, onszelf te ~~ontwerpen~~ en te omschrijven en zo steeds weer verder te veranderen tot wij uiteindelijk bewust passen in een oneindigheid die wij nu nog niet kunnen beseffen.

Je vraagt je voortdurend af, of je als mens nog iets waard bent, of medemensen je nu wel leuk vinden en of zij wel danwel niet je respecteren, of dit wel, dat niet zal gaan gebeuren enz. Je dromen zijn wensdromen die een enkel aspect, een enkele ogenblik van je leven omvatten, mee niet. Waarom zou je je dromen vergoien aan dergelijke dingen die in feite niet eens belangrijk zijn?

Waarom alleen maar dromen van stoffelijke momenten zonder meer wanneer je in jezelf hemelmelodien kunt scheppen, in jezelf beelden kunt doen ontstaan die sterker zijn dan de tijd, wanneer je diepe waarheden uit jezelf kunt voortbrengen die zo worden gevormd dat je dezen zelfs in je eigen wereld kunt hanteren?

Nu ja, de mens is altijd weer iemand die probeert alles van de buitenkant af te benaderen. Maar waarom? Steeds zien wij in de historie ogenblikken waarop zeer snel en overal beelden van ik en wereld schijnen te veranderen. De platte wereld wordt opeens een bol en niemand kan eerlijk zeggen dat hij weet waat dit denkbeeld het eerst bestond en hoe het tot stand kwam.

Denkbeelden verbeiden zich als een soort ziekte, als een endemisch verschijnsel dat een eeuw beheerst. Geloof verandert zonder dat je er een werkelijke reden voor kunt geven. Opeens ziet men meer in het denken van het oosten, wil men niet meer over kleine regels vallen, verwacht men verlossers op aarde enz. Daarvoor moet een reden zijn.

Wanneer je in jezelf sterk en overtuigd genoeg droomt, zo geloof ik dat je ook de wereld rond je doet delen in altans een deel van je droom. Het is niet alleen maar Edison die lampen e.d. maakt. Hij is het begin van een nieuwe era, een andere wijze van leven waarbij electrisch licht enz. niet veel meer is dan een verschijnsel dat voortkomt uit een meer omvattende oorzaak. Een omvattender verandering van denken die resulteert in een snel veranderende wereld.

Wij zien niet, waar de werking van onze innerlijke schepping op zal houden, waar zij invloed betekent. Maar ik weet zeker dat wanneer wij innerlijk scheppen wij daarmee onze relatie met ons ik, de wereld, de gehele kosmos eveneens wijzigen. Ook al is het direct kenbare resultaat alleen een melodie die wij doen klinken, een beeld dat wij maken, wat woorden die wij aaneenrijen. Desnoods wordt het iets wat wij dan een uitvinding noemen en aan onszelf en de wereld proberen te verkopen als geheel logisch.

Voor alles meen ik, dat er de droom is. Mogelijk is mijn benadering van de esoterie wat vreemd voor velen die dit alles zo heel ernstig nemen. Toch zou ik willen roepen: Durft te dromen van jezelf en van je god en probeer vooral jezelf te zien als een wezen dat je geheel en vreugdig kunt aanvaarden. Noem God alleen datgene wat werkelijk in je leeft, wat werkelijk je wezen doet trillen. Tracht de gehele natuur en wereld te gevoelen als het pulseren van een kosmische ether die in je weerklinkt als drijvende kracht en je besef als een knop doet openbarsten. Dan betekent esoterie ook: bereiken.

Goeden avond.

d.d. 21 mei 1982

(vragen en tweede deel bekort)